

COMPOSITION

การจัดองค์ประกอบสำหรับการถ่ายภาพ

วิโรจน์ ธีชัยวณิชมงคล
ดร.เอกนฤน บางท่าไม้

มีเพียง “ความรู้” เท่านั้นที่มนุษย์ใช้พลิก “โลก” และเปลี่ยน “ชีวิต”
เราจึงสร้างสรรค์ และส่งมอบ “ความรู้” ในรูปแบบที่ดีกว่า
เพื่อให้คนไทย “เรียนรู้” ได้ตลอดชีวิต

COMPOSITION

การจัดองค์ประกอบสำหรับการถ่ายภาพ

ผู้แต่ง : ดร.เอกนถน์ บางท่าไม้
eknarin.b@gmail.com
วิโรจน์ เจียรวัชรเมงคล
verdi55@gmail.com

บรรณาธิการ : สหทัศน์ วชิระนภศูล
sahatuhn_w@idcpremier.com

ออกแบบปก : วสันต์ พึ่งพลผล

จัดรูปเล่ม : จตุรงค์ ศรีวิลาศ, จิตราภรณ์ เหมะจันทร์

พิสูจน์อักษร : สุนทรี บรรลือศักดิ์, มนฤดี ศรีอุทัยภาส

ประสานงานการผลิต : สุพัตรา อาจปฐ, ฉัตรชนก แก้วจันทร์

เครื่องหมายการค้าอื่นๆ ที่อ้างถึงเป็นของบริษัทนั้นๆ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยบริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากนี้จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่มีคุณภาพสู่ผู้อ่านชาวไทย เรายินดีรับงานเขียนของนักวิชาการและนักเขียนทุกท่าน ท่านผู้สนใจกรุณาติดต่อผ่านทางอีเมลที่ infopress@idcpremier.com หรือทางโทรศัพท์หมายเลข 0-2962-1081 (อัตรานาที 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

สร้างสรรค์ผลงานโดย DigiArt

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด
200 หมู่ 4 ชั้น 19 ห้อง 1901
อาคารจัสตินอินเตอร์เนชั่นแนลทาวเวอร์
ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
โทรศัพท์ 0-2962-1081 (อัตรานาที 10 คู่สาย)
โทรสาร 0-2962-1084

ราคา 250 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ดร.เอกนถน์ บางท่าไม้
COMPOSITION การจัดองค์ประกอบสำหรับการถ่ายภาพ
นนทบุรี : ไอดีซีฯ, 2558

176 หน้า

1. การจัดองค์ประกอบภาพถ่าย
| วิโรจน์ เจียรวัชรเมงคล ผู้แต่งร่วม

|| ชื่อเรื่อง

770

ISBN (E-book) 885-916-100-336-6

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2558

สมาชิกสัมพันธ์

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 121

โทรสาร 0-2962-1084

สำหรับร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 112-114

โทรสาร 0-2962-1084

บรรณาธิการ

การถ่ายภาพได้สวยอย่างที่เรากำลังกรนั้น ประกอบด้วยปัจจัย
หลายๆ สิ่ง แต่พื้นฐานที่ดีในการถ่ายภาพคือสิ่งที่ขาดไม่ได้
ช่างภาพมืออาชีพ หรือแม้แต่ผู้ที่รักการถ่ายภาพ ทุกคนต้องศึกษา
เรื่อง Composition หรือการจัดวางองค์ประกอบภาพอย่างจริงจัง
เพื่อให้สามารถนำเสนอเรื่องราวผ่านภาพถ่ายได้ตามที่ต้องการ

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมทั้งพื้นฐานและเทคนิค ประสบการณ์ของ
ช่างภาพมืออาชีพ เรียบเรียงให้อ่านแล้วเข้าใจได้ไม่ยาก สามารถ
นำไปประยุกต์ใช้กับการถ่ายภาพได้ทุกแนว

และทางคณะผู้จัดทำหวังว่า เนื้อหาที่น่าสนใจภายในเล่มนี้ จะ
ช่วยให้ผู้อ่านถ่ายภาพได้สวยอย่างที่ต้องการ

สหทัศน์ วชิระนภกุล

VISUAL ELEMENTS

องค์ประกอบภาพ

DOT

10

- จุด

LINE

16

- เส้น

LEADING LINE

24

- การใช้เส้นเพื่อนำสายตา

SHAPE & FORM

28

- รูปร่างและรูปทรง

TEXTURE

36

- พื้นผิว

COMPOSITION

หลักการจัดองค์ประกอบ

UNITY

44

- เอกภาพ

BALANCE

46

- ความสมดุล

SPACE

52

- พื้นที่

HARMONY

56

- ความกลมกลืน

CONTRAST

58

- ความแตกต่าง

MOVEMENT

62

- ความเคลื่อนไหว

REPETITION

66

- การทำซ้ำ

ELEMENTS OF COMPOSITION

ปัจจัยขององค์ประกอบ

VIEWPOINT

72

- มุมมองภาพ

FOCAL POINT

80

- จุดโฟกัส

RULE OF THIRDS

84

- กฎสามส่วน

DEPTH

88

- มิติ

LIGHTING

98

- แสง

COLOUR

118

- สี

FRAMING

140

- กรอบภาพ

EPILOGUE

150

- บทสรุป

COMPOSITION

SKILL UP PHOTOGRAPHY

เฮลซิงเยอ (Helsingør), เดนมาร์ก :
นักท่องเที่ยวหยุดดูระหว่างเดินลงไปยัง
พิพิธภัณฑ์นาวิกที่ตั่งอยู่ชั้นใต้ดิน ใกล้กับบริเวณ
ปราสาทในเรื่องแฮมเลตของเชกสเปียร์
ภาพนี้เน้นความเปรียบต่างด้านแสง
เพื่อขับให้ตัวแบบดูเด่น

ภาพถ่ายนั้นมีประวัติศาสตร์ยาวนานอยู่คู่กับมนุษยชาติมานับ
ศตวรรษ จากคุณค่าของภาพถ่ายจากหน้าที่การบันทึกประวัติศาสตร์
เหตุการณ์สำคัญในอดีต จนมาถึงการถ่ายภาพในปัจจุบันที่กลายเป็น
กิจกรรม หรืองานอดิเรกที่นักถ่ายภาพมือใหม่เกิดขึ้นมากมาย ขณะที่
เอกลักษณ์ของภาพถ่ายในฐานะสื่อบันทึกความทรงจำนั้นยังคงอยู่

ศาสตร์และศิลป์ทางการถ่ายภาพร่วมกับการตกแต่งภาพ ก็ยัง
เปิดโอกาสให้นักถ่ายภาพได้ผสมผสานจินตนาการของตนเอง ถ่ายทอด
แนวความคิดและเรื่องราวอย่างมีสุนทรีย์ จึงถือได้ว่ายุคนี้มันเปิดกว้าง
ให้โลกแห่งภาพถ่ายอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนครับ

เมื่อขีดจำกัดทางการถ่ายภาพต่างๆ เริ่มทยอยถูกทำลายไปเรื่อยๆ
จากที่เราไม่สามารถถ่ายภาพในที่แสงน้อยได้ดี เดิมนี่กล้องรุ่นใหม่ๆ
ก็สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดนี้ได้ หรือกระทั่งข้อจำกัดด้านขนาด
เซนเซอร์และโฟโต้ไซต์ ที่เป็นจุดอ่อนของกล้องดิจิตอลมาเป็นเวลา
นาน เดิมนี่กล้องฟูล์เฟรมก็มีจำนวนมากรุ่นขึ้นเรื่อยๆ ความก้าวหน้า
ใหม่ๆ เหล่านี้ ทำให้ช่างภาพมีโอกาสและทางเลือกในการสร้างสรรค์
ภาพมากมาย ความท้าทายจึงมีแนวโน้มไปอยู่ที่ความคิดสร้างสรรค์,
จินตนาการ, เทคนิคการนำเสนอภาพของช่างภาพมากขึ้นเรื่อยๆ หรือ
พูดง่าย ๆ คือ ในเมื่อข้อจำกัดด้านเครื่องมือเริ่มหมดไป แรงกดดันก็ตก
อยู่ที่ “ความเจ๋ง” ของช่างภาพนั่นเอง

เซ็นทรัลเวิลด์, กรุงเทพฯ : เส้นสายของบันไดเลื่อน
ภายในห้างสรรพสินค้านี้ปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปในชีวิต
ประจำวันของเรา แต่ในบางครั้งมุมมองใหม่ๆ ก็อาจทำให้
เกิดความน่าสนใจเชิงศิลปะนามธรรมขึ้นได้

หนังสือเล่มนี้ช่วยให้ช่างภาพสามารถมองเห็นภาพรวมของหลักคิด และกฎเกณฑ์บางส่วนในการจัดองค์ประกอบของภาพถ่าย สำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายภาพได้จริง รวบรวมรายละเอียดต่างๆ มาเรียบเรียงไว้ให้อ่านทำความเข้าใจได้ง่าย โดยผมจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นสามส่วนหลักๆ ได้แก่

1. ปัจจัยขององค์ประกอบภาพ (Elements of composition)

ที่จะแนะนำถึงความรู้เบื้องต้นที่ส่งผลต่อการจัดวางองค์ประกอบอย่าง มุมกล้อง, ฉากหน้า, ฉากหลัง, ขนาดของกรอบภาพ, ทิศนมิติ, แสง, สี, กฎสามส่วน คือสิ่งที่ส่งผลต่อการนำองค์ประกอบมาจัดวาง

2. องค์ประกอบภาพ (Visual elements)

ที่จะแนะนำองค์ประกอบต่างๆ ที่ปรากฏในภาพถ่ายภาพหนึ่ง ตั้งแต่ จุดไร้มิติ, เส้นหนึ่งมิติ, รูปร่าง รูปทรง, พื้นผิว เพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบแต่ละประเภท

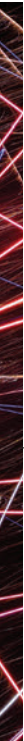
3. หลักการจัดองค์ประกอบ (Art composition)

ที่จะแนะนำเทคนิควิธีการนำองค์ประกอบภาพเหล่านี้มาจัดวางเพื่อให้ได้ผลงานที่ตรงตามแนวคิดของช่างภาพ ไม่ว่าจะเป็นน้ำหนักรูปภาพ, พื้นที่ว่างในภาพ, ความเปรียบต่าง, การเพิ่มมิติให้กับภาพ, การจับจังหวะ, การทำซ้ำ

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้อ่านที่พอจะใช้งานกล้องได้ดี เพื่อที่จะได้โฟกัสเนื้อหาไปที่การจัดองค์ประกอบเป็นหลัก ถ้าพร้อมแล้ว เรามาเริ่มกันได้เลยครับ

โคเปนเฮเกน, เดนมาร์ก : ภาพระยະไถ้
ของพลุในงานฉลองปีใหม่ ภาพนี้แสดงให้เห็นถึง
องค์ประกอบของภาพอย่างจุด, เส้น และสี

VISUAL ELEMENTS

องค์ประกอบภาพ
